

Oponentský posudek na diplomovou práci

Tatiany Vomáčkové *The Influence of Czech Immigrants on Willa Cather's Literary Work*

Diplomová práce Tatiany Vomáčkové je příspěvkem ke zkoumání tvorby Willy Catherové, autorky dnes už klasických děl zobrazujících – mimo jiné - život českých přistěhovalců na přelomu 19. a 20. století v „nejčeštějším“ státě USA – v Nebrasce.

Diplomantka se k analýze těchto děl propracovává přes dvě rozsáhlé kapitoly, jež se k pertraktovaným literárním dílům vztahují spíše jako jejich „background“ – přes biografickou kapitolu porovnávací životní osudy Catherové jako inspiraci a zdroj její tvorby, a přes historicko-sociologickou kapitolu, uvádějící místo a ztvárnění života českých přistěhovalců v díle Catherové v perspektivě reálných faktů české emigrace do Spojených států, jmenovitě do Nebrasky.

Zvláštěností této diplomové práce je právě ta okolnost, že „mimoliterární“ realitě spojené s tematikou příslušných děl Tatiana Vomáčková věnuje větší a komplexnější pozornost, nežli „intrinsicky literární“ rovině děl. To je v kontextu českého literárněvědného zkoumání porevolučního období poněkud nezvyklé, protože biograficko-sociologickou jednostrannost jedné části literární vědy předrevolučního období (opírající se mimo jiné o proslulou Leninovu „definici“ literatury jakožto „odrazu skutečnosti“) dnes téměř výlučně vystřídalo zkoumání literární „formy“, t.j. estetických rozměrů literárních artefaktů. To, že se Vomáčková vymyká tomuto trendu však není v žádném případě pochybením, ani „návratem“ k zjednodušené Leninově poučce, neboť v kterékoliv době a v kterékoliv zemi je vždy jistá část literatury legitimním „odrazem“ skutečnosti, ve smyslu tu více, tu méně umělecky specifické, avšak vždy více či méně „realistické“ fikční konstrukce reálných faktů života. (Každé vyprávění má fiktivní rysy.) Přínosem práce je – při praktické neexistenci moderní české analýzy díla Catherové – právě minuciózní porovnání životních osudů Catherové a námětově-tematické roviny jejích děl, jejímž výsledkem je mimo jiné to, že „realističnost“ těchto próz se tím prokazuje mimo jakoukoliv pochybnost. Stejně pozitivně je možno ohodnotit kapitoly o přistěhovalectví a o amerických stereotypch cizinecké mentality. Obě tyto části práce, jež by bylo možno označit spíše jako „cultural“, nežli „literary“ studies, vykazují konsistentní diplomantčinu práci s rozsáhlou primární i sekundární literaturou, z níž diplomantka adekvátně vybírá a dává do souvislostí skutečnosti, které jí umožňují vytvořit plastickou představu o charakteru „odrazu/konstrukce“, které v románech Catherové nacházíme. I když poslední část práce, zabývající se konkrétními „českými“ díly Catherové, může po rozsáhlých textech o „backgroundu“ působit poněkud poddimenzovaně (a nesporně i „jednostranně“, neboť téměř opomíjí „intrinsické“ umělecké kvality próz Catherové), lze konstatovat, že diplomová práce Tatiany Vomáčkové přináší množství empirických faktů, postřehů a zevšeobecnění, jaké je pro většinu diplomových prací spíše netypické, a zaujme především čtenáře zájímajícího se o historii Spojených států i Česka, o roli a recepci imigrace do Spojených států, zejména české imigrace, ale i o dílo Catherové, jež sice bylo do značné části přeloženo a tak zpřístupněno českému čtenáři, avšak bez oné míry propagace a literárněvědné pozornosti, jež by si u nás zasloužilo. To, že Tatiana Vomáčková projevila svým specifickým způsobem o dílo Catherové velmi výrazný zájem, svědčí o tom, že tato svérázná americká autorka první poloviny 20. století se pořád ještě v Česku nepropadla do propasti zapomnění.

Práci navrhuji přijmout k obhajobě a ocenit známkou *výborn*

V Praze, 17. 5. 2006

Doc. PhDr. Jose